

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 21.9.2007
KOM(2007) 546 v konečném znění

2002/0222 (COD)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

v souladu čl. 251 odst. 2 druhým pododstavcem Smlouvy o ES

ke

**společnému postoji Rady k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady
o smlouvách o spotřebitelském úvěru**

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

v souladu čl. 251 odst. 2 druhým pododstavcem Smlouvy o ES

ke

**společnému postoji Rady k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady
o smlouvách o spotřebitelském úvěru**

1. SOUVISLOSTI

Datum předání návrhu EP a Radě (dokument KOM(2002)443 v konečném znění – 2002/0222 COD):	12. září 2002
Datum vydání stanoviska Hospodářského a sociálního výboru:	17. července 2003
Datum vydání stanoviska Evropského parlamentu (první čtení):	20. dubna 2004
Datum předání prvního pozměněného návrhu:	29. října 2004
Datum předání druhého pozměněného návrhu:	7. října 2005
Datum politické dohody Rady ve složení pro konkurenceschopnost:	21. května 2007
Datum přijetí společného postoje:	20.9.2007

2. CÍL NÁVRHU KOMISE

Návrh nové směrnice o spotřebitelském úvěru má dvojí cíl: zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele a zahájit postup, během něhož se stanoví podmínky pro vytvoření skutečného vnitřního trhu se spotřebitelskými úvěry.

Směrnice z roku 1987 byla založena na minimální harmonizaci. Téměř všechny členské státy překročily rámec těchto norem v různé míře, což brání vytvoření jednotného trhu. Cílem úplné harmonizace pěti základních modulů směrnice (předsmluvní a smluvní informace, roční procentní sazba nákladů, právo na odstoupení od smlouvy a právo na předčasné splacení) je přispět k vytvoření jednotného trhu se spotřebitelskými úvěry, neboť věřitelé nebudou muset přizpůsobovat své produkty různým vnitrostátním právním předpisům členských států.

Stávající směrnice o spotřebitelském úvěru (87/102/ES) byla přijata v roce 1987 a stanoví pouze základní opatření pro ochranu spotřebitele. Nový vývoj trhu vyžaduje přizpůsobení těchto pravidel.

3. PŘIPOMÍNKY TÝKAJÍCÍ SE SPOLEČNÉHO POSTOJE

3.1 Obecné poznámky

Pro Komisi byla klíčovým prvkem harmonizace: požadavků na před smluvní a smluvní informace, výpočtu roční procentní sazby nákladů, práva na předčasné splacení a práva na odstoupení od smlouvy.

Komise podporuje zavedení normalizovaného formuláře v zájmu splnění povinností věřitele ohledně před smluvních informací.

3.2 Pozměňovací návrhy Evropského parlamentu v prvním čtení

Pozměňovací návrhy začleněné do společného postoje

Pokud jde o působnost směrnice, EP navrhl několik výjimek, které byly přijaty buď v původní podobě nebo v pozměněné formě.

Vynětí dohod o ručení z působnosti směrnice bylo zahrnuto do pozměněného návrhu a bylo začleněno do společného postoje [čl. 2 odst. 1].

Součástí společného postoje je rovněž návrh na vynětí nejen hypotečních úvěrů, ale rovněž úvěrů ručených jiným srovnatelným ručením [čl. 2 odst. 2 písm. a)], a Rada (v oblasti úvěrů) přidala nové výjimky týkající se financování nákupu nemovitého majetku (viz 3.3 níže).

Pokud jde o výjimky, Parlament navrhl vyjmout z působnosti směrnice úvěrové smlouvy do 500 EUR a nad 100 000 EUR. Pozměněný návrh Komise stanovil zjednodušený režim pro úvěry do 300 EUR. Rada se dohodla na úplném vynětí úvěrů do 200 EUR a v souladu se stanoviskem Parlamentu stanovila horní hranici 100 000 EUR [čl. 2 odst. 2 písm. c)]. Toto řešení je přijatelné, neboť pokud jde o drobné úvěry, spotřebitelé v celé EU mohou být chráněni svými členskými státy, pokud tyto státy pokládají za nezbytné stanovit pravidla ochrany. Kromě toho bývají tyto drobné úvěry jen zřídka vyvířány přeshraničně. Úvěry nad 100 000 EUR nejsou typickými spotřebitelskými úvěry a proto nevyžadují ochranný mechanismus směrnice.

Pokud jde o přečerpání a překročení, Komise a Rada navázaly na myšlenku Parlamentu ohledně zjednodušených režimů (tzn. zkrátit výčet povinností) v zájmu zachování flexibility těchto produktů [čl. 2 odst. 3 a 4]. Nakonec však jednání v Radě vyústila v delší výčet, než jaký navrhoval Parlament a Komise.

Na základě pozměněného návrhu Komise zavedla Rada zjednodušené režimy pro jiné specifické úvěrové smlouvy (úvěry poskytnuté úvěrovými sdruženími [čl. 2 odst. 5] a ujednání mezi věřitelem a spotřebitelem ohledně odložené platby, pokud je spotřebitel již v prodlení [čl. 2 odst. 6]). Pozměňovací návrhy Parlamentu pro tyto případy doporučovaly úplné vynětí z působnosti směrnice.

Pokud jde o definice, původní návrh Komise obsahoval širokou definici celkové ceny úvěru (všechny náklady, které spotřebitel musí za úvěr zaplatit). Parlament navrhl užší definici, která zahrnuje pouze náklady známé věřiteli v souvislosti s řízením úvěrové smlouvy a neobsahuje náklady, které má

spotřebitel zaplatit třetím osobám (notářům, daňovým orgánům). Komise navázala na tento pozměňovací návrh a zahrnula do působnosti směrnice náklady spojené s úvěrovou smlouvou známé věřiteli a vyloučila z něj náklady, které má spotřebitel zaplatit třetím osobám. Navrhla však začlenění nákladů na pomocné služby spojené s úvěrovou smlouvou (zejména pojistné), pokud je služba povinná pro získání úvěru nebo propagované sazby a pokud se příslušná smlouva uzavírá s věřitelem nebo za určitých okolností s třetí stranou. Společný postoj je v souladu s pozměněným návrhem Komise kromě daní, které nebyly z působnosti směrnice vyjmuty [čl. 3 písm. g)]. Přestože by Komise dala přednost vynětí daní z působnosti směrnice, může toto řešení přijmout jako kompromis.

V případě dohody o vázaném úvěru Rada převzala definici Parlamentu, kterou mírně upravila [čl. 3 písm. n)].

Pokud jde o požadavky na informace uváděné při reklamě, společný postoj přihlédl k pozměněnému návrhu Komise, který předkládal výčet důležitých informací (roční procentní sazba nákladů, doba trvání úvěru, počet a výše měsíčních splátek a celková cena úvěru), jež je třeba uvést, kromě případu, kdy se při reklamě neuvádí žádná konkrétní nabídka úvěru [článek 4]. Ve společném postoji však povinný výčet informací závisí na tom, zda se při reklamě uvádí výše úrokové sazby nebo jiné číslo. Přihlíží se tak k tomu, že pokud se při reklamě uvádí nějaké číslo, spotřebitelé potřebují více informací (např. o roční procentní sazbě nákladů). Zabrání se tak uvádění spotřebitelů v omyl na základě jediného čísla. Podle názoru Rady by nebylo nezbytné uplatňovat toto opatření ve členských státech, jejichž vnitrostátní právní předpisy vyžadují uvádět údaj o roční procentní sazbě nákladů i při reklamě, jež neobsahuje žádná čísla [čl. 4 odst. 1 druhá věta)]. Komise souhlasí (tato výjimka se týká pouze případů, které nespádají do působnosti směrnice, a zaručuje členským státům, že mohou ponechat v platnosti své právní předpisy).

Výčet informací, jež je třeba uvádět, byl upraven a Rada zavedla pro členské státy možnost nepožadovat údaj o roční procentní sazbě nákladů v případě přečerpání úvěru [čl. 4 odst. 2 písm. c)]. Tato volnost poskytnutá členským státům je přijatelná, neboť přečerpání úvěru nemá v současné době téměř žádný přeshraniční dopad.

Pokud jde o požadavky na předšmluvní informace, poté co Komise úplně nebo částečně převzala pozměňovací návrhy EP, doporučila ve svém pozměněném návrhu požadavky, jež Rada rovněž úplně nebo částečně přijala. Rada zavedla nové prvky (jako např. standardní formulář pro předšmluvní informace, viz 3.3 níže).

Rada při určování všeobecných povinností věřitele před uzavřením úvěrové smlouvy přejala doporučení Komise uvedené v pozměněném návrhu vyžadovat posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Věřitel bude muset posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě dostatečných informací získaných od spotřebitele, je-li to vhodné, a na základě vyhledání informací v databázi v případě nutnosti [čl. 8 odst. 1]. Rada však upustila od zásady odpovědného půjčování. To je přijatelné, neboť Rada schválila povinnost členských států

zajistit, aby věřitelé předkládali odpovídající vysvětlení a dali tak spotřebiteli možnost posoudit, zda nabízený úvěr odpovídá jeho potřebám a jeho finanční situaci [čl. 5 odst. 6].

Parlament a Rada přidaly do původně kratšího výčtu povinných předsmulvních informací další informace. Z informací, které doplnil Parlament (doplňkové náklady, pokud jsou věřiteli známy; náklady na zřízení účtu speciálně pro účely dotčené půjčky; náklady na používání platebního prostředku; náklady na platební transakce; celková cena úvěru pro spotřebitele; postupy uplatnění práva na odstoupení; způsob předčasného splacení; úroky a poplatky v případě zpožděných splátek, ujednání ohledně jejich změny a poplatky za prodlžení), vzala Rada v úvahu poplatky za udržování jednoho nebo více účtů [čl. 5 odst. 1 písm. i)], náklady na používání platebního prostředku a jiné poplatky [čl. 5 odst. 1 písm. i)] a informace ohledně zpožděných splátek [čl. 5 odst. 1 písm. l)]. Na základě pozměněného návrhu Komise přidala Rada do výčtu povinnost uvést informace o nákladech na notáře [čl. 5 odst. 1 písm. j)], o povinnosti využít doplňkové služby spojené s úvěrovou smlouvou [čl. 5 odst. 1 písm. k)], o tom, zda spotřebitel má nebo nemá právo na odstoupení od smlouvy [čl. 5 odst. 1 písm. o)], právo na předčasné splacení [čl. 5 odst. 1 písm. p)], právo být informován o výsledcích vyhledávání informací v databázi [čl. 5 odst. 1 písm. q)] a o platbách, které provedl spotřebitel a jež nevedou k okamžitému umoření celkové částky úvěru [čl. 5 odst. 5]. Kromě toho Rada ze své iniciativy přidala informace o typu úvěru [čl. 5 odst. 1 písm. a)], totožnosti a adrese věřitele [čl. 5 odst. 1 písm. b)], o upozornění na důsledky opomenutí plateb [čl. 5 odst. 1 písm. m)], o právu na získání kopie návrhu úvěrové smlouvy na vyžádání [čl. 5 odst. 1 písm. r)] a v případě potřeby o době, během níž je věřitel vázán předsmulvnými informacemi [čl. 5 odst. 1 písm. s)].

Komise sice namítla, že by se výčet požadavků na předsmulvních informace neměl rozšiřovat vzhledem k tomu, co bylo uvedeno v pozměněném návrhu, a to z důvodu zamezení informačnímu přetížení, avšak schválila výčet informací ve stávající podobě a přihlédla přitom k tomu, že některé z přidávaných informací jsou relevantní pouze ve zvláštních případech a do povinného formuláře budou zařazeny pouze za těchto okolností (viz 3.3).

Pokud jde o předsmulvních informace ve zvláštních případech, jako je přečerpání úvěru, do společného postoje byl zapracován zjednodušený režim navržený Parlamentem, avšak výčet informací byt rozšířen [čl. 6 odst. 1, 2 a 3]. Vzhledem k tomu, že tyto specifické případy nemají závažný přeshraniční dopad, Komise proti tomuto výčtu neprotestovala. To se týká rovněž volnosti, která byla poskytnuta členským státům, pokud jde o uvádění roční procentní sazby nákladů v případech přečerpání úvěru [čl. 6 odst. 2].

Pokud jde o přístup do databáze, Parlament navrhl, aby se upustilo od povinnosti členských států zajistit provoz ústřední databáze. Komise a Rada s tímto pozměňovacím návrhem souhlasily [článek 9]. Parlament navrhl, aby se zachoval požadavek, že věřitelé z jiných členských států musí mít přístup do stávajících databází za stejných podmínek jako věřitelé z dotčeného členského státu. Komise dodala, že přístup musí být nediskriminační, a tento argument Rada přijala [čl. 9 odst. 1]. Druhé ustanovení, které Parlament navrhl ponechat v platnosti, se týká bezprostředního a bezplatného informování spotřebitelů

ohledně výsledků vyhledávání informací v databázi. Do pozměněného návrhu Komise byl tento pozměňovací návrh začleněn, ale byl omezen pouze na situace, kdy spotřebitel o tyto informace požádá. Rada dále omezila povinnost informovat spotřebitele na případy, kdy je žádost o úvěr zamítnuta na základě informací vyhledaných v databázi [čl. 9 odst. 2]. To je přijatelné, neboť se to týká situací, kdy je pro spotřebitele nejdůležitější vědět o tom, že se vyhledávaly informace v databázi.

Pokud jde o smluvní informace, byl přijat návrh Parlamentu přidat informace o postupu, podle něhož se má uplatňovat právo na ukončení úvěrové smlouvy [čl. 10 odst. 2 písm. r)].

Pokud jde o roční procentní sazbu nákladů, Parlament navrhl, že by se v ní měly odrážet náklady na pojištění, pouze je-li pojištění povinné k získání úvěru. Komise a Rada tento návrh přijaly, avšak z důvodu jasnosti byl začleněn do definice celkové ceny úvěru [čl. 3 písm. g)]. Parlament rovněž navrhl, aby se v případech, kdy se úroková sazba může měnit v průběhu smlouvy nebo pokud věřitel nabízí zvýhodněný úrok pouze na začátku úvěrové smlouvy, používaly dva předpoklady. Tento návrh Komise a Rada plně podpořily a nyní je uveden v příloze I bodu II písm. i) a j).

Pokud jde o výpůjční úrokovou sazbu, Parlament doporučil zavedení doplňkových podmínek pro pohyblivé výpůjční úrokové sazby. K těmto doplněním se přihlédlo a nyní jsou zahrnuty v definici „pevné výpůjční úrokové sazby“ (tzn. nepohyblivé) v čl. 3 písm. k).

Pokud jde o předčasné splacení, Parlament navrhl změny, jež byly začleněny do společného postoje: spotřebitel může úvěr kdykoli předčasně splatit [článek 16].

Pokud jde o postoupení práv, Parlament navrhl, že by spotřebitel měl být informován o tom, že byla smlouva postoupena třetí straně. Tento návrh byl začleněn do společného postoje, avšak nepoužije se, pokud původní věřitel po dohodě s postupníkem i nadále spravuje úvěr ve vztahu ke spotřebiteli [článek 17].

Pokud jde o vázané transakce a účinek práva na odstoupení na tyto transakce, Komise a Rada potvrdily, že pokud spotřebitel odstoupí od kupní smlouvy na základě práva Společenství, není dále vázán smlouvou o vázaném úvěru (článek 15). Parlament kromě toho navrhl, že by členské státy měly mít možnost zachovat nebo zavést systémy společné a nerozdílné odpovědnosti. Tento pozměňovací návrh je začleněn do společného postoje (čl. 15 odst. 2).

Rada a Komise přejaly myšlenku Parlamentu, že každá ze stran může ukončit úvěrovou smlouvu na dobu neurčitou pouhým oznámením. Kromě toho se ve společném postoji jakožto opatření na ochranu spotřebitele navrhuje, že by věřitelé měli mít povinnost poskytnout alespoň dvouměsíční výpovědní lhůtu (článek 13).

Pokud jde o překročení, byla do společného postoje (článek 18) přijata a začleněna část pozměňovacího návrhu Parlamentu ohledně informování spotřebitele (o sankcích a úrocích za nedoplatky).

Pokud jde o dohled nad věřiteli a zprostředkovateli, byl do společného postoje (článek 20) začleněn pozměňovací návrh Parlamentu, že by tento dohled měl provádět nezávislý subjekt nebo úřad. Zprostředkovatelé však již do tohoto článku nejsou zahrnuti.

Pozměňovací návrhy nezačleněné do společného postoje, jež však Komise pokládala za přijatelné

Parlament navrhl, že by věřitel mohl splnit požadavky na předsmulvné informace předložením návrhu úvěrové smlouvy včetně všech nezbytných smluvních informací. Rada tento návrh nepřijala. Vzhledem k tomu, že podmínkám úvěrové smlouvy je pro běžného spotřebitele velmi těžké porozumět a že je povinný formulář (viz 3.3) dobré řešení, jak spotřebiteli poskytnout srozumitelné předsmulvné informace, souhlasí Komise s tím, že by měli být věřitelé povinni vždy formulář používat.

V ustanovení o vázaných transakcích Parlament navrhl, že existence dřívější smlouvy mezi věřitelem a dodavatelem by byla nezbytná podmínka k tomu, aby mohl spotřebitel uplatnit opravné prostředky vůči věřiteli, pokud mu služba není dodána nebo je dodána částečně, nebo v případě nesouladu. Tento návrh přijala Komise, avšak Rada tuto myšlenku nezachovala. Společný postoj však na doporučení Parlamentu ponechává na členských státech, aby určily rozsah a podmínky pro uplatnění těchto opravných prostředků.

Pokud jde o úvěrové smlouvy na dobu neurčitou, Komise nebyla proti povinnosti získat před obnovením smlouvy předchozí výslovný souhlas půjčovatele, avšak ve společném postoji se tento návrh nezachoval.

Pozměňovací návrh Parlamentu ohledně článku týkajícího se provedení dohody o ručení nebyl použitelný, neboť celá otázka ručení byla z působnosti této směrnice vyjmuta. Stejně tak je tomu s článkem ohledně oznámení o prodloužení a vymahatelnosti.

Nepřijatelné změny

Doporučení Parlamentu, aby úvěrové smlouvy musely být vypracovány písemně, nebylo do společného postoje začleněno, neboť Komise a Rada se domnívají, že formální požadavky musí být v souladu se všemi znaky uvádění na trh na dálku. Rada však zavedla pro členské státy možnost zachovat nebo zavést vnitrostátní pravidla týkající se platnosti uzavírání smlouvy [čl. 10 odst. 1 třetí věta].

Pokud jde o roční procentní sazbu nákladů (článek 19), Parlament navrhl, aby se v příslušném článku podrobněji vysvětlil vzorec pro její výpočet. Rada a Komise se domnívají, že stačí uvést tento vzorec v příloze, která není pouze pro informaci, ale je součástí právního předpisu.

Předpoklad konstantní kapitálové bilance pro výpočet roční procentní sazby nákladů v případě úvěrové smlouvy na dobu neurčitou, jak jej navrhl Parlament, se nepřijal, neboť neodpovídá charakteru smlouvy na dobu neurčitou.

V případě vázaných transakcí Parlament navrhl, že při odstoupení od úvěrové smlouvy by spotřebitel již neměl být vázán vázanou kupní smlouvou. To nepřijaly Komise a Rada, neboť tato směrnice se týká úvěrových smluv, a nikoli smluv o prodeji. Kromě toho by to mohlo dodavatele vést ke zpožděným dodávkám zboží nebo služeb až do konce lhůty na odstoupení. Členské státy však stále mohou zavést nebo zachovat tyto systémy na vnitrostátní úrovni.

V případě překročení nebylo zapracováno znění navržené Parlamentem odkazující na „nepovolené překročení“, neboť se týká skutečnosti, kterou věřitel akceptuje, a proto se v podstatě nejedná o „nepovolené“ překročení [článek 18].

Pokud jde o přístup k harmonizaci, Parlament navrhl, aby byla do směrnice zavedena doložka o minimální harmonizaci. Tento návrh nebyl do společného postoje zapracován. Komise věří, že minimální doložka obsažená ve stávající směrnici o spotřebitelském úvěru vedla k velmi rozdílným právním předpisům v členských státech a výsledkem byly překážky pro vstup na trh a rozšíření trhu. Vzhledem k tomu, že hlavním cílem směrnice je zahájení postupu, během něhož se vytvoří skutečný vnitřní trh se spotřebitelskými úvěry, se Komise domnívá, že úplná harmonizace, jak ji stanoví společný postoj (článek 22), je naprosto nezbytná, a to nejen pokud jde o roční procentní sazbu nákladů, jak navrhuje Parlament, ale rovněž v souvislosti s ostatními důležitými otázkami, jichž se směrnice týká.

3.3 Nová ustanovení předložená Radou

Rada přidala do výčtu výjimek z působnosti směrnice přečerpání, jež musí být splaceno do jednoho měsíce [čl. 2 odst. 2 písm. e)]. V době před uzavřením smlouvy je však třeba poskytnout krátký výčet informací [čl. 6 odst. 5]. Vzhledem k tomu, že se tyto úvěry týkají pouze velmi krátkého období a proto nepovedou ke rozsáhlým nákladům, je tato výjimka přijatelná.

V oblasti hypotéčních úvěrů Rada zavedla dvě nové výjimky, jež se týkají úvěrů určených na financování nákupu nemovitého majetku podobně jako hypotéční úvěry [čl. 2 odst. 2 písm. a) druhá možnost] a úvěrů poskytnutých bankami založených na zásadách islámské víry ve Spojeném království [čl. 2 odst. 2 písm. b)]. Komise tyto výjimky podporuje, neboť se týkají specifických právních řešení v některých členských státech srovnatelných s hypotéčními úvěry.

V souladu se zjednodušenými režimy vytvořenými pro přečerpání a překročení Rada do společného postoje začlenila definice obou typů úvěrových smluv, a v případě přečerpání je tato definice založena na návrhu Komise [čl. 3 písm. d) a e)].

Pokud jde o předsmluvní informace, Rada zavedla povinný normalizovaný formulář, který bude naprosto totožný ve všech členských státech a který musí věřitelé používat k tomu, aby spotřebitelé poskytli předsmluvní informace [čl. 5 odst. 1 druhá věta) / příloha II]. Komise tento krok plně podporuje, neboť formulář spotřebitelům usnadní srovnání nabídek a předsmluvní informace pro ně budou srozumitelnější.

V případě zjednodušených režimů Rada navrhla zvláštní normalizovaný formulář (příloha III), který není povinný, avšak věřitelé ho mohou použít za účelem splnění svých povinností ohledně předsmluvních informací [čl. 6 odst. 1 čtvrtá a pátá věta].

Rada zavedla některá nová ustanovení pro samotné úvěrové smlouvy. Mezi požadavky na informace dodala údaje o jiných smluvních podmínkách [čl. 10 odst. 2 písm. t)], o orgánu dozoru [čl. 10 odst. 2 písm. u)] a obecné upozornění na důsledky opomenutí plateb [čl. 10 odst. 2 písm. m)]. V případech přečerpání se stanoví stejná volnost členských států, pokud jde o uvádění údaje o roční procentní sazbě nákladů [čl. 10 odst. 2 písm. g)]. Komise může všechna tato doplnění podpořit, avšak pozměňovací návrh Rady, že by článkem 10 neměla být dotčena žádná vnitrostátní pravidla týkající se platnosti uzavírání úvěrových smluv, je problematičtější. Článek 10 by měl být plně harmonizovaným ustanovením, proto by členské státy neměly mít možnost upravit formální požadavky (např. vlastnoruční podpis smlouvy) na vnitrostátní úrovni. Takové neharmonizované formální požadavky mohou vytvořit překážky na vnitřním trhu.

Pokud jde o informace o výpůjční úrokové sazbě [článek 11], Rada stanovila, že by se informace o změně výpůjční úrokové sazby měly poskytovat pravidelně, pouze pokud tato změna souvisí se změnou referenční sazby, aby se zamezilo zbytečné byrokracii a nadměrnému množství informací poskytovaných spotřebiteli.

Rada zavedla podrobnější popis postupu uplatnění práva na odstoupení. Vložila rovněž odstavec (čl. 14 odst. 6), podle nějž členské státy mohou zachovat vnitrostátní ustanovení o lhůtě, během které nemůže být zahájeno plnění smlouvy.

Pokud jde o předčasné splacení (článek 16), Rada zavedla pro věřitele možnost nárokovat odškodné v případě, kdy spotřebitel splatí úvěr dříve, a to za určitých podmínek. Členské státy mohou pro předčasně splacenou částku stanovit mez maximálně 10 000 EUR, pod níž nelze nárokovat odškodnění; maximální odškodnění je 1 % splacené částky, pokud je stanovena pevná sazba na více než jeden rok, a 0,5 % v ostatních případech. Kromě toho věřitel nemá nárok na odškodnění, pokud referenční sazba ECB mezi datem uzavření smlouvy a datem předčasného splacení vzrostla. Komise věří, že harmonizace výpočtu odškodnění je užitečná vzhledem k cíli vnitřního trhu a že podmínky schválené Radou nepoškozují úroveň ochrany spotřebitele. Komise by však v této otázce dala přednost vyšší úrovni harmonizace.

Rada doplnila [čl. 19 odst. 5] možnost využít pro stanovení předpokladů pro účely výpočtu roční procentní sazby nákladů u některých typů úvěrů postup

projednání ve výborech (podle čl. 5a odst. 1 až 4 rozhodnutí 1999/468/ES a s přihlédnutím k ustanovením článku 8 uvedeného rozhodnutí). To je zohledněno ve společném postoji v článku 25 a Komise tuto možnost podporuje. Kvůli vysoce odborné povaze této otázky nebylo možné podrobně o ní diskutovat v Radě, a ta tudíž rozhodla ponechat ji vhodnějšímu postupu.

Směrnice obsahuje několik regulativních možností pro členské státy (možnost použít zjednodušený režim pouze u některých úvěrových smluv [čl. 2 odst. 5 a 6], stanovit povinnost uvádět při reklamě pouze roční procentní sazbu nákladů [čl. 4 odst. 1], právo nevyžadovat údaj o roční procentní sazbě nákladů v případě přečerpání úvěru při reklamě, v předmluvních a smluvních informacích [čl. 4 odst. 2 písm. c), čl. 6 odst. 2, čl. 10 odst. 2 písm. g]), možnost přizpůsobit pomoc pro spotřebitele [čl. 5 odst. 6], nestanovit právo na odstoupení od smlouvy v případě notářských smluv [čl. 14 odst. 5], právo stanovit opravné prostředky pro smlouvy o vázaném úvěru [čl. 15 odst. 2], právo zachovat nebo zavést pravidla týkající se platnosti uzavírání smluv [čl. 10 odst. 1] a stanovit mez maximálně 10 000 EUR, pod níž nelze nárokovat odškodnění při předčasném splacení [čl. 16 odst. 4]). Rada doplnila pro členské státy povinnost informovat Komisi, pokud využijí většiny těchto možností, aby mohly být tyto informace zveřejněny (článek 26). Toto opatření doplňuje ustanovení, které stanoví, že Komise bude sledovat účinek používání těchto regulativních možností na spotřebitele a na vnitřní trh [čl. 27 odst. 2]. Komise s těmito doplněními souhlasí.

4. ZÁVĚRY

Společný postoj je uspokojivý, pokud jde o čtyři z pěti hlavních otázek směrnice. Předmluvní informace, smluvní informace, roční procentní sazba nákladů a právo na odstoupení od smlouvy jsou plně harmonizovány a zaručují vysokou úroveň informovanosti a ochrany spotřebitele a současně vytvářejí podmínky pro skutečný vnitřní trh se spotřebitelskými úvěry. Normalizovaný formulář pro předmluvní informace zavedený Radou spotřebitelům poskytne dobrý základ pro srovnávání nabídek.

Komise byla nakloněna větší harmonizaci ve věci předčasného splacení. Komise nepodpořila možnost, aby členské státy zachovaly nebo zavedly vnitrostátní právní předpisy týkající se platnosti uzavírání úvěrových smluv. Domnívá se však, že může podpořit celkový kompromis, k němuž došla Rada, když přihlédne k pokroku, jehož bylo dosaženo v ostatních klíčových oblastech, a k tomu, jak nesnadné je dospět v Radě k dohodě.